

DAN
SIGURNIJEG
INTERNETA

11. veljače
(DRUGI utorak u veljači)

Pronađite na internetu i zapišite na bilježnicu:

- Što su **RAČUNALNI CRVI**?
- Što je **TROJANSKI KONJ**?
- Što je **ROOTKIT**?
- Što je **VATROZID**?

INTERNET

“PROZOR U SVIJET”

Služi za **KOMUNICIRANJE**, razmjenu podataka,
pronalaženje podataka, SLANJE POŠTE,
saznavanje novosti, nalaženje odgovora na
problem...

INTERNET

sačinjavaju milijuni računala

(poslužitelji, serveri)

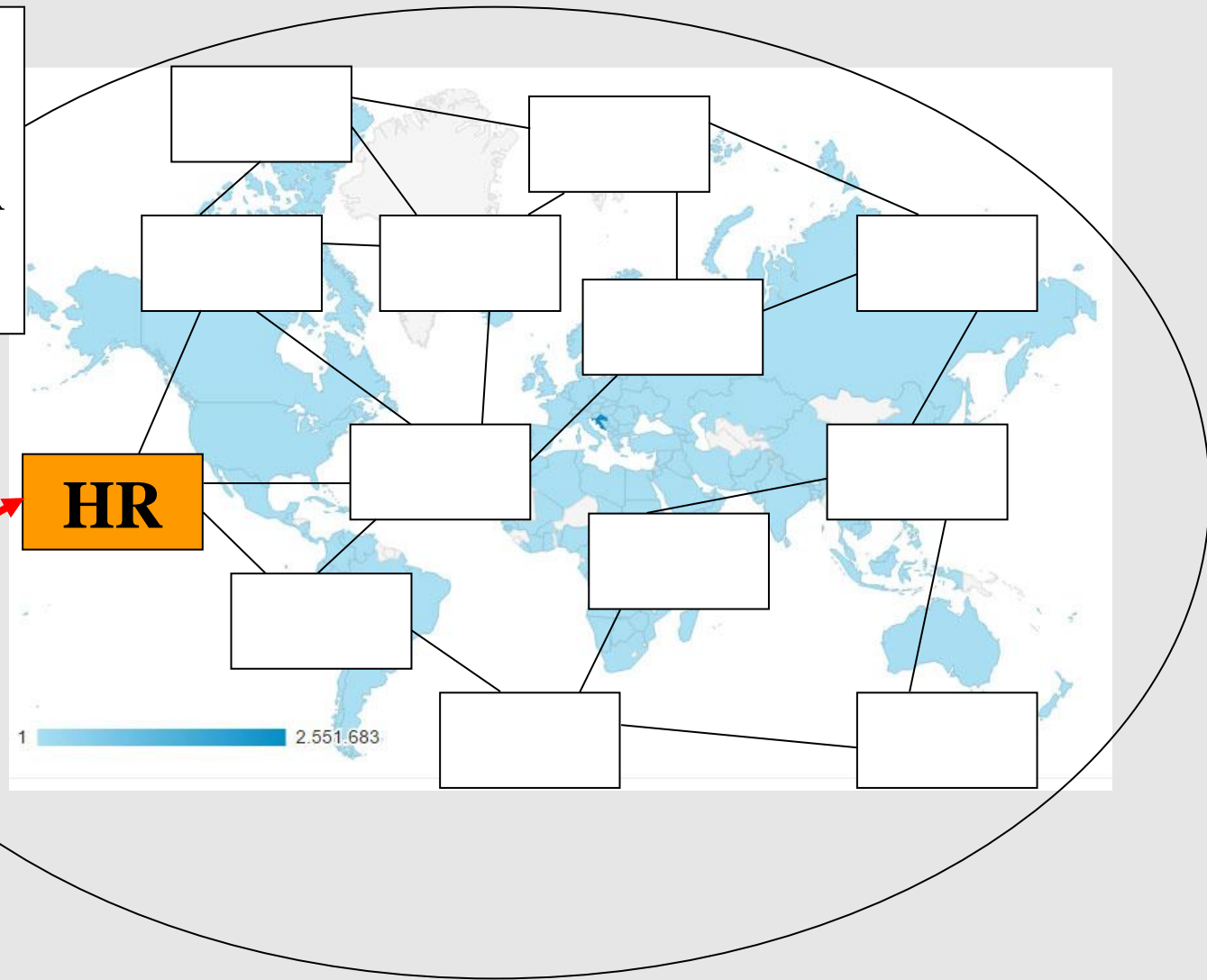
po cijelom svijetu

povezani u

svjetsku RAČUNALNU MREŽU

i uključeni 24 sata dnevno.

INTERNET
mreža
POSLUŽITELJA
(servera)

MOJE
RAČUNALO

KORISNIK
(klijent)

Razna su istraživanja pokazala da **korištenje interneta ima niz dobrih strana:**

- razvoj pamćenja i izbora informacija,
- stjecanje osjećaja sposobnosti i samopouzdanja,
- vježbanje koordinacije,
- razvoj komunikacijskih sposobnosti,
- poticanje informiranosti i obrazovanja,
- zabava i sl.

ali i loših strana:

- izloženost neprimjernim sadržajima
- općem ili vršnjačkom nasilju i zlostavljanju
- medijskoj manipulaciji
- povećanje otuđenosti i fizičke pasivnosti

Kakve će posljedice imati korištenje interneta i kakve učinke, ovisi o njegovoj primjeni.

Internet je koristan,
ali postoje li **opasnosti**
prilikom korištenja
svjetske mreže?

Današnja tema je

sigurnost djece na internetu

- sigurna lozinka, sigurna e-mail adresa
- čuvate li svoje osobne podatke?
- objavljujete li svoje fotografije/VIDEA/selfie?
- internet bon-ton tj. pravila lijepog ponašanja
- vršnjačko nasilje
- društvene mreže
- e-mail poruke i mogućnosti zaraze računala
- sigurne stranice/poveznice
- istinitost i točnost podataka na internetu

Sigurna lozinka (bez naših slova i razmaka)

Kako bi lozinka bila sigurna mora zadovoljavati najmanje 4 od ovih uvjeta (lozinku moraš moći zapamtiti):

- ✓ Koristim **najmanje 8 znakova.**
- ✓ Koristim neke **simbole** (%,&,#,!,@)
- ✓ Koristim **kombinaciju** velikih i malih **slova.**
- ✓ Koristim **i slova i brojke.**
- ✓ Koristim samo prva slova riječi u rečenici.
- ✓ **Ponavljam** u lozinki dva ista slova zaredom
- ✓ Koristim riječi stranih jezika.
- ✓ **Ne koristim** privatne podatke.

Preporuka je
često mijenjati lozinku.

Ako to ne radite,
barem upotrijebite
nekoliko
različitih lozinki
prilikom registracija
na stranice.

Ne pamtite lozinke
u web preglednicima!
Osobito
na tuđim računalima!

Sigurna e-mail adresa

- Razlikuj svoju e-mail adresu za komunikaciju s poznanicima i prijateljima
- Postoji „službena” e-mail adresa
(tvoja je trenutno ime.prezime@skole.hr)
- Za registraciju na neke stranice i/ili igrice koristi e-mail adresu koja ne otkriva ni tvoj spol ni godine ni odakle si
(npr. **moonlight345@gmail.com**)

Čuvanje osobnih podataka

- **NIKAD** nikome **ne davati** svoju **lozinku**
- **osobne podatke** ime, prezime, datum rođenja, OIB, adresu stanovanja, školu, telefon **ne davati osobama koje ne poznate**
- osobne podatke upisati samo na sigurne stranice (**https://**)
- podatke o računima i karticama ne upisivati ako niste sigurni što će s njima raditi
- **NADIMAK u igrici** ne treba odavati tvoje godine ni spol
- **ne davati ni podatke o svojim poznatima**

Objavljanje fotografija (i videa)

- objavom fotografije ili njenim slanjem putem društvene mreže, Messagera, WhatsAppa, Vibera, pristajete (uvijek postoji mogućnost) da se ta fotografija objavi **JAVNO** (u novinama!).
- objavljanjem fotografija svojih prijatelja ili rodbine nemojte ih **označavati (tag)** bez njihovog pristanka
- sve što jednom pošaljete postaje dostupno **SVIMA!**
- „bakino pravilo” – možete li to pokazati baki?

Ne radite selfie
kojih ćete se
poslije sramiti!

Jednom ćete i vi odrasti!

Pazite kako ste odjeveni
prilikom fotografiranja!

Sve objavljeno
na internetu

OSTAJE ZAUVIJEK!

Internet bon-ton i lijepo ponašanje

- i na internetu kao i u stvarnom životu moramo se **pristojno ponašati**
- pisanje **VELIKIM SLOVIMA** je vikanje
- ponekad se može nešto krivo protumačiti („**ubit ću te!**” je razlika od „**ubit ću te!** 😊”)
- ne smijemo nekoga vrijeđati niti **odgovarati na poruke dok smo ljuti**
- ne smijemo psovati, lagati, prijetiti, ismijavati, ogovarati
- sve napisano se ne može poništiti!
- odjavite se ako je nekome ostala prijava (Facebook, Office, Google)

Ne činite drugima

ono što ne želite

da se čini vama!

Vršnjačko nasilje (traje 24 sata)

- online sukobljavanje (poruke, mailovi)
- uznemiravanje na bilo koji način
- ogovaranje i klevetanje
- lažno predstavljanje
- iznuđivanje i širenje povjerljivih informacija
- socijalno isključivanje
- prijetnje i uhođenje
- videosnimanje
- izmjena fotografija

bullying – nasilje

cyberbullying – elektroničko nasilje

Izbor je vaš:

Ukoliko imate bilo kakvih sumnji u vezi nekoga ili se osjećate nelagodno zbog nečega, **zapamtite da uvijek imate kontrolu** – *prekid razgovora ili obraćanje odrasloj osobi od povjerenja.*

Ne dozvolite da vas itko
maltretira, omalovažava,
muči!

Odmah to recite
roditeljima ili nastavniku!

Ne brišite takve poruke!

Društvenim mrežama može se
pristupati i putem mobitela što
ih čini još nesigurnijim
(u smislu neželjenih kontakata)!

Ponašanje na društvenim mrežama

- ograničenje u starosti korisnika mreže!
- odgovorno i pametno koristite društvenu mrežu
- prihvaćajte za prijatelje samo poznate osobe iz stvarnog života
- pazite što objavljujete i što pišete
- ako vas bilo tko uznemirava ili želi stupiti u kontakt s vama obratite se starijoj osobi od povjerenja
- nemojte gledati sadržaje koji vas uznemiravaju
- profilna slika ne mora biti stvarna slika!

Ne dogovarajte sestanke

s nepoznatim

OSOBAMA!

Nikad nikome ne šalžite
svoje osobne podatke,
lozinke ili podatke i
pinove bankovnih kartica
elektronskom poštom.

Sigurne stranice

- pogledajte njihovu adresu i ako ispred piše **https://** znači da je stranica **sigurna**
- samo na takve stranice možete upisivati osobne podatke (ako baš morate)
- pazite prilikom kupovine preko interneta, nemojte na neprovjerenu stranicu upisivati podatke bankovne kartice!
- po mogućnosti koristiti PayPal servis ili neki slični za osiguravanje povrata novca

Poveznice sa stranica

- klikom na neku **poveznicu** na web stranici možete instalirati **virus** na svoje računalo
- pokretanjem **videa s nekim nevinim naslovom** možete pokrenuti film koji ne želite gledati (nasilje, zlostavljanje, okrutnosti ili pornografija) – prijavite to odraslima i odmah zaustavite prikazivanje
- postoje **lažne stranice za prijavu** koje samo sakupljaju tuđe podatke

Ne vjerujte
SVEMU
što nađete
na internetu!

Ponovimo:

<https://www.youtube.com/watch?v=h2ke93fwMDA>

(16.20)

Mijenjaju se aktivnosti na internetu pa time i rizici postaju drugačiji!

√Prevaranti na internetu: <https://www.youtube.com/watch?v=ffDLtwilrJU>
(4.42 min)

Ova prezentacija je u kanalu vašeg razreda (Datoteke), a vi izradite plakat ili napišite nešto. Izaberite između tema:

- Sigurna lozinka
- Opasnosti na društvenim mrežama
- Vršnjačko nasilje putem interneta
- Korištenje elektroničke pošte
- Zamke u internetskim igricama
- Objava fotografija, videa
- Krađa identiteta

Kahoot (22)

Sigurnost na internetu

Zanimljive poveznice 1

- ❖ 8 stvari na koje trebate paziti kako bi zaštili svoju privatnost na internetu
- ❖ 4 stvari na koje djeca i mladi trebaju paziti na društvenim mrežama
- ❖ Trebaju li roditelji biti prijatelji sa svojom djecom na Facebooku?
- ❖ Za sigurnost djeteta na društvenim mrežama ključna je podrška roditelja

Zanimljive poveznice 2

- ❖ Znate li koje društvene mreže i aplikacije vaša djeca koriste?
- ❖ Internetski bonton

Zanimljivi video isječci

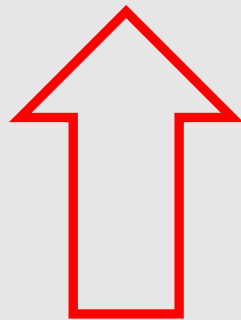
- ❖ Kupovina preko interneta (4:38)
- ❖ Puno prijatelja (3:36)
- ❖ Uvjeti i pravila korištenja (3:35)
- ❖ Stani, razmisli, tek onda klikni (2:29)

Videozapisi o sigurnosti

- <https://www.youtube.com/watch?v=wTHCpAJf8Ao>
- (7.20min savjeti za odrasle i djecu)
- <https://www.youtube.com/watch?v=HMIuA1IpBC4>
- (10.34 dijeljenje osobnih fotografija)
- <https://www.youtube.com/watch?v=d2XTakruqfE>
- (12.55 virtualna policajka)
- <https://www.youtube.com/watch?v=HX5zj5zPstw>
- (5.45 sedmaši o sigurnosti)

Pogledajte ovaj poučan film (traje 30 minuta):

Tko se šali
s mojim podacima?

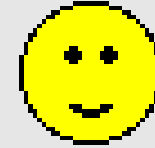

Kliknuti

Pitanja?

Hvala na strpljenju!

Marina Kulaš
Osnovna škola Smiljevac – Zadar
marina.kulas@skole.hr

